

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
СОФИЯ
Рv N° 1171-1
8.01. 2024г.

СТАНОВИЩЕ

на научната дейност на кандидата гл. ас. д-р Жеко Радев Радев за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.2 Растителна защита, Научна специалност „ентомология“, обявен в ДВ, бр. 77 от 08.09.2023г., Институт по тютюна и тютюневите изделия – Марково.

от проф. д-р Веселин Александров Арнаудов от Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, хабилитиран по научна специалност „Растителна защита“ (ентомология и фитопатология), назначен за член на Научно жури, със заповед № РД 05 – 193/ 13.11.2023г. на Председателя на ССА- София.

В конкурса, обявен в ДВ, бр. 77 от 08.09.2023г., за заемане на академичната длъжност „доцент“, след проверка на документите от оторизирани лица в ИТТИ – Марково и Селскостопанска академия, е допуснат за участие един кандидат гл. ас. д-р Жеко Радев Радев.

I. Кратко представяне на кандидата

Гл. ас. д-р Жеко Радев Радев е роден на 02.03.1981г. в град Пловдив. През 2007г. завършва Аграрен Университет – Пловдив, факултет „Растителна защита и агроекология“, специалност „Растителна защита“, където през 2011г. придобива ОКС „Магистър – агроном“. През 2010г. е назначен като асистент по пчеларство към катедра Ентомология на Аграрен Университет – Пловдив. През 2015г. защитава дисертация на тема: „Влиянието на протеиновото съдържание на полена върху развитието, размножаването и продуктивността на медоносната пчела (*Apis mellifera* L.)“ в Университет Аристотел гр. Солун, Гърция и придобива ОНС „Доктор“. През периода 2018 - 2019г. работи като инспектор в направление растениевъдство и пчеларство, в област „Сертифициране и Биологично земеделие“. През 2020г. е назначен като асистент в Институт по розата и етеричномаслените култури, гр. Казанлък, където по-късно добива академична длъжност главен асистент. През същата година е назначен като главен асистент в Институт по тютюна и тютюневите изделия, където работи и до момента.

Кариерното развитие на кандидата, като изследовател, протича последователно в Аграрен Университет – Пловдив, Институт по розата и етеричномаслените култури, гр. Казанлък и Институт по тютюна и тютюневите изделия – Марково с 13 годишен научен стаж.

Владее отлично писмено и говоримо английски език, много добре руски и добре гръцки език. Притежава добра компютърна грамотност.

II. Съпоставяне на минималните национални изисквания с резултатите от научната дейност на кандидата за придобиване на академичната длъжност „доцент“

Въз основа на регламентираните минимални национални изисквани, на които трябва да отговарят кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ и направения анализ на научната продукция, както и извършената научноизследователска дейност от гл. ас. д-р Жеко Радев се установява, че кандидата покрива всички минимални изисквания по съответната група показатели.

Съгласно изискванията в Правилника за развитие на академични състав в ССА при задължителни показатели за академична длъжност „доцент“ общо 365 точки, гл. ас. д-р Жеко Радев представя информация за получени общо 717,5 точки, което значително надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ и е добър атестат за неговата научноизследователска и образователна дейност.

II. Наукометрични показатели на представената научна продукция

В конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Жеко Радев участва с обща продукция от 18 научни труда, които се разделят по следния начин: показател В4 – 10 броя (55,6%); Г7 – 7 броя (38,9%); Г8 – 1 броя (5,5%);

На рецензиране подлежат 18 научни труда. От тях 7 броя (40%) са публикувани на латиница, 9 броя (57,5%) – на кирилица и 2 броя (2,5%) двуезично на кирилица и латиница.

Научните трудове са публикувани в издания като: *Forestry ideas; Comptes rendus de l'Académie Bulgare des Sciences; Bulgarian Journal of Soil Science Agrochemistry and Ecology; Bulgarian Journal of Crop Science; New Knowledge Journal of Science; Agricultural Science and Technology; Journal of Agricultural Science; Journal of Mountain Agriculture on the Balkans* и др.

Резултатите от научните изследвания в по-голямата си част са публикувани в чуждестранни и български научни списания реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus – 17 броя (94,4%). Четири от тях са публикувани в списания с Импакт Ранг (SJR) и една с Импакт Фактор (IF) и Импакт Ранг (SJR). Три от публикациите са цитирани в списания реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, с Импакт Фактор (IF) и Импакт Ранг (SJR) и една в чужд монографичен труд, реферирани и индексирани в световните база данни с научна информация (Scopus).

Личното участие на д-р Жеко Радев в посочените 18 научни труда се илюстрира с факта, че в 14 от тях (77,8 %) е единствен автор, в 3 (16,7%) е първи автор и в 1 (5,5%) – шести автор, което е показателно за това, че той има водеща роля в проведените научни експерименти.

III. Основни направления в изследователската работа на кандидата

Научноизследователската дейност на кандидата е в областта на ентомологията и е изцяло свързана с обявения конкурс. Тя обхваща проучвания, свързани с изучаване на вредната и полезна фауна в агроценозата на тютюна, установяване на най-важните фитофагни видове и причиняваните от тях повреди, методи за фитосанитарен мониторинг на вредните и полезни видове, разработване на алтернативни методи и средства за контрол на вредителите и възможности за тяхното приложение в практиката. Резултатите от изследванията съдържат оригинални научни и научно приложни приноси, които могат да бъдат групирани по следния начин:

- проучване вредната лепидоптерната фауна в агроценозата на тютюна в България, хранителни предпочитания и типове повреди, причинявани от техните ларви (№ В4.6, Г7.5);
- изследване динамиката, популационна плътност и доминантност на различни форми прасковена листна въшка *Myzus persicae* Sulzer (Hemiptera; Aphidoidea) при различни типове тютюни (ориенталски и Виржиния) (№ В4.9, Г7.3);

- проучване хищната ентомофауна в тютюневите посеви и нейната роля в регулиране плътността на икономически важните вредители по тютюна (№ В4.10, Г7.1, Г7.2, Г7.4, и Г7.7);
- проучване ролята на фитосанитарния мониторинг на вредната и полезна ентомофауна в тютюневите насаждения и неговото значение при опазването на тютюневите растения от вредители (№ В4.9, В4.10, Г7.1, Г7.2, Г7.3, Г7.4 и Г7.7);
- изучаване инсектицидната активност на различни растителни екстракти в качеството им на биоинсектициди срещу икономически значими неприятели по тютюна и други представители от сем. *Solanaceae* и техния страничен ефект върху полезната (индиферентна) ентомофауна (№ В4.1, В4.2, В4.3, В4.4, В4.5, В4.7, В4.8, Г7.6);
- изследване влиянието на изкуствено създадени тревни пояси от цъфтяща растителност около културните площи с цел привличане, опазване и поддържане на естественото биоразнообразие от насекоми-опрашители и полезни ентомофаги (№ В4.6);
- проучване възможностите за използване на медоносната пчела *Apis mellifera* L. за биологичен контрол срещу вредители по лавандулата (*Lavandula officinalis* L.). (№ Г8.1)

IV. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научно-изследователската дейност представя кандидата като изграден изследовател в своята област, със стремеж за научно дирене, търсене на нови нетрадиционни методи и подходи за контрол на вредителите, способност да обобщава и анализира резултатите и да прави изводи с научен и научно-приложен характер.

V. Изследователски, административен и експертен опит

Участие в научноизследователски проекти и научни форуми

През периода 2015-2023г. гл. ас. д-р Жеко Радев е участвал в 2 научни проекта, финансирани от ССА, един образователен „Операция опрашител“ и един международен - проект „RELAKS“, финансиран по Програма „Хоризонт 2020“ между Фондация за биологично земеделие „Биоселена“ и Институт по розата и етеричномаслените култури, гр. Казанлък. Голяма част от резултатите от научните изследвания са представени в международни симпозиуми в чужбина и национални научни конференции с международно участие, което е признание за научните му постижения в международен мащаб.

Образователна дейност

Високата компетентност на кандидата в конкурса д-р Жеко Радев проличава и от това, че той провежда и учебно-образователна дейност със студенти и млади научни кадри. През периода 2009-2016г. е имал пряка аудиторна заетост 633,5 часа в упражнения със студенти от специалност Животновъдство, Растителна защита, Агрономство, Аграрно инженерство, Екология и опазване на околната среда, Агроресовъдни системи и планинско земеделие и Растителни биотехнологии, 131 часа - учебна практика със студенти от специалност Растителна защита по дисциплината „Пчеларство“ и производствена практика със студенти от Растителна защита към Аграрен университет - гр. Пловдив. Успешно ръководи подготовката и защитата на двама дипломанти от специалност „Екология и опазване на околната среда“ от Аграрен университет – Пловдив. Избран е за ръководител на магистърски курс Растителна защита – редовно обучение за студенти от направление „Растениевъдство“ към Аграрен университет - гр. Пловдив.

През 2022г. участва в изготвянето на нови учебни планове по ентомология и фитопатология за обучение на студенти в специалност Агрономство – Етерично-маслени култури към „Тракийския Университет – Стара Загора.

С цел осъществяване на контакти с колеги от различни чуждестранни университети и добиване на практически опит при провеждане на научни експерименти в лабораторна обстановка през периода 2015-2021г. е имал 2 краткотрайни посещения в чужбина по Програма „Еразъм +“ – едно през 2015г. в Университета Аристотел в гр. Солун, Гърция и едно през 2021г. в Институт по животновъдство в Скопие, Северна Македония.

Експертна дейност

Д-р Жеко Радев активно участва в научно-приложни разработки като член на работни групи и комисии. Участва в разработването на *„Съвременни технологии за отглеждане и опазване на българските тютюни, съобразно търговските изисквания“* в Институт по тютюна и тютюневите изделия – Марково и като член на работна комисия по *идентификацията на съществуващите към момента на влизане в сила на Закона за маслодайната роза площи, засадени с маслодайна роза в България.*

От 2010г. многократно е канен като гост лектор на различни пчеларски семинари, организирани от съюза на пчеларите в България, на които изнася лекции по различни теми, свързани с практичното пчеларство. Ползва се с изключителна популярност и уважение не само сред пчеларската общност в страната, но и в чужбина, като осъществява постоянни контакти с пчелари от Гърция.

VI. Критични бележки, въпроси и препоръки към кандидата

Нямам критични бележки и въпроси към кандидата, но искам да направя следните препоръки.

1. Да положи усилия в бъдеще да обобщи всички свои изследвания, свързани с използването на екологични методи и подходи за контрол на неприятелите по тютюна и други земеделски култури, опазването на ентомофагите и насекомите-опрашители в общ монографичен труд.
2. Да се постарее да обучи млади научни кадри, които да продължат неговата работа в бъдеще.

Заключение

Въз основа на направения анализ на научноизследователската, приложната и преподавателска дейност на гл. ас. д-р Жеко Радев Радев, считам че кандидата отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в ССА.

Това ми дава основание да оценя ПОЛОЖИТЕЛНО цялостната дейност на кандидата и да предложа гл. ас. д-р Жеко Радев Радев да бъде назначен на академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.2 Растителна защита, Научна специалност „ентомология“.

Дата 28.12.2023г.
гр. Шумен

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

(проф. д-р В. Арнаудов)

REVIEW

Of the scientific activity of the candidate **ch. assistant Zheko Radev Radev, PhD** for occupying the academic position "associate professor" in the field of higher education 6. Agricultural sciences and veterinary medicine, professional direction 6.2 Plant protection, Scientific specialty "entomology", announced in SG, no. 77 of 09/08/2023, Tobacco and tobacco products institute - Markovo

by **Prof. Veselin Alexandrov Arnaudov, PhD** from Shumen University "Bishop Konstantin Preslavski", habilitated in the scientific specialty "Plant protection" (entomology and phytopathology), appointed as a member of the Scientific Jury, by order No. RD 05 - 193/ 13.11.2023 of the Chairman of the SSA-Sofia.

In the competition announced in SG No. 77 of 09/08/2023, for the occupation of the academic position of "associate professor", after verification of the documents by authorized personnel in TTPI - Markovo and Agricultural Academy, one candidate has been found eligible to participate and that is **Ch. Assistant Zheko Radev Radev, PhD**

I. Brief introduction of the candidate

Ch. Assistant Zheko Radev Radev, PhD was born on March 2, 1981. in the city of Plovdiv. In 2007, he graduated from Agricultural University - Plovdiv, faculty "Plant Protection and Agroecology", specialty "Plant Protection", where in 2011 he acquired the Master's Degree in Agronomy. In 2010 he was appointed as an assistant in beekeeping at the Department of Entomology at the Agricultural University - Plovdiv. In 2015 he defended a dissertation on the topic: "*The influence of the protein content of pollen, on the development, reproduction and productivity of the honey bee (Apis mellifera L.)*" at the Aristotle University, Thessaloniki, Greece, and received the ESD "Doctor". During the period 2018 - 2019 he works as an inspector in the direction of crop production and beekeeping, in the field of "Certification and Organic Agriculture". In 2020 the candidate was appointed as an assistant at the Institute of Rose and Essential Oil Crops, Kazanlak, where he later obtained the academic position of chief assistant. In the same year, he was appointed as the chief assistant at the Institute of Tobacco and Tobacco Products, where he still works.

The candidate's career development, as a researcher, takes place consecutively at the Agricultural University - Plovdiv, Institute of Roses, Essential and Medical Cultures, Kazanlak and Tobacco and tobacco products institute - Markovo with 13 years of scientific experience.

He has excellent written and spoken English, very good Russian and good Greek. Has good computer literacy.

II. Comparison of the minimum national requirements with the results of the scientific activity of the candidate, for the acquisition of the academic position "associate professor"

Based on the regulated minimum national requirements, which must be met by candidates for the academic position of "associate professor" and the analysis of the scientific production, as well as the performed scientific research activity from ch. assistant Zheko Radev, it is established that the candidate meets all the minimum requirements for the relevant group of indicators.

According to the requirements in the Regulations for the development of academic staff in the SSA, with mandatory indicators for the academic position "associate professor", a total of 365 points, ch. assistant Zheko Radev, presents information on a total of 717.5 points obtained, which significantly exceeds the minimum national requirements for holding the academic position of "associate professor" in the field of higher education "Agrarian Sciences and Veterinary Medicine" and is a good certificate for his scientific research and educational activity.

II. Scientometric indicators of the presented scientific production

In the competition for "associate professor", ch. assistant Zheko Radev, PhD, participated with a total output of 18 scientific works, which are divided as follows: indicator B4 - 10 works (55.6%); D7 - 7 works (38.9%); D8 - 1 piece (5.5%);

18 scientific works are subject to review. Of these, 7 issues (40%) were published in Latin, 9 issues (57.5%) in Cyrillic and 2 issues (2.5%) bilingually in Cyrillic and Latin.

Scientific works have been published in publications such as: *Forestry ideas*; *Comptes rendus de l'Académie Bulgare des Sciences*; *Bulgarian Journal of Soil Science Agrochemistry and Ecology*; *Bulgarian Journal of Crop Science*; *New Journal of Science* ; *Agricultural Science and Technology*; *Journal of Agricultural Science* ; *Journal of Mountain Agriculture on the Balkans* and others.

The results of scientific research are mostly published in foreign and Bulgarian scientific journals referenced and indexed in Web of Science and Scopus - 17 issues (94.4%). Four of them were published in journals with Impact Rank (SJR) and one with Impact Factor (IF) and Impact Rank (SJR). Three of the publications are cited in journals referenced and indexed in Web of Science and Scopus, with Impact Factor (IF) and Impact Rank (SJR) and one in a foreign monographic work, referenced and indexed in the world databases of scientific information (Scopus).

The personal participation of ch. assistant Zheko Radev, PhD, in the mentioned 18 scientific works is illustrated by the fact that in 14 of them (77.8%) he is the sole author, in 3 (16.7%) he is the first author and in 1 (5, 5%) – sixth author, which is indicative of the fact that he has a leading role in the conducted scientific experiments.

III. Main directions in the candidate's research work

The candidate's research activity is in the field of entomology and is entirely related to the announced competition. It covers studies related to the harmful and beneficial fauna in the tobacco agroecosystem, identification of the most important phytophagous species and the damage caused by them, methods for phytosanitary monitoring of harmful and beneficial species, development of alternative methods and means of pest control and opportunities for their application in practice. The research results contain original scientific and applied scientific contributions, which can be grouped as follows:

- studying of the harmful lepidopteran fauna in the agroecosystem of tobacco in Bulgaria, food preferences and types of damage caused by their larvae (No. B4.6, D7.5) ;
- studying the dynamics, population density and dominance of different forms of peach aphid *Myzus persicae* Sulzer (Hemiptera; Aphidoidea) in different types of tobacco (Oriental and Virginia) (No. B4.9, D7.3);
- studying predatory entomofauna in tobacco crops and its role in regulating the density of economically important tobacco pests (No. B4.10, D7.1, D7.2, D7.4, and D7.7);

- studying the role of phytosanitary monitoring of harmful and beneficial entomofauna in tobacco plantations and its importance in the protection of tobacco plants from pests (No. B4.9, B4.10, D7.1, D7.2, D7.3, D7.4 and D7.7);
- studying the insecticidal activity of various plant extracts as bioinsecticides against economically important enemies of tobacco and other members of the *Solanaceae* family and their side effect on beneficial (indifferent) entomofauna (No. B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, B4.5, B4.7, B4.8, D7.6);
- studying the impact of artificially created grass belts of flowering vegetation around cultivated areas in order to attract, protect and maintain the natural biodiversity of insect pollinators and beneficial entomophages (No. B4.6);
- studying the possibilities of using the honey bee *Apis mellifera* L. for biological control against pests of lavender (*Lavandula officinalis* L.). (No. D8.1)

IV. Evaluation of scientific and scientifically and applied contributions

The scientific research activity presents the candidate as an established researcher in his field, with a desire for scientific research, the search for new non-traditional methods and approaches for pest control, the ability to summarize and analyze the results and draw conclusions of a scientific and scientifically-applied nature.

V. Experience in research, administration and expertise

Participation in scientific research projects and scientific forums

During the period 2015-2023. ch. assistant Zheko Radev, PhD, has participated in 2 scientific projects funded by SSA, one educational "Operation Pollinator" and one international - project "RELAKS", funded under the "Horizon 2020" Program between the Foundation for Organic Agriculture "Bioselena" and the Institute of Roses, Essential and Medical Cultures, Kazanlak. Much of the research results have been presented in international symposia abroad and national scientific conferences with international participation, which is a recognition of his scientific achievements on an international scale.

Educational activity

The high competence of the candidate in the competition, ch. assistant Zheko Radev, PhD is evident from the fact that he also conducts educational activities with students and young scientific personnel. During the period 2009-2016, he had direct classroom employment of a total of 633.5 hours in exercises with students from the specialty Animal Husbandry, Plant Protection, Agronomy, Agricultural Engineering, Ecology and Environmental Protection, Agroforestry Systems and Mountain Agriculture and Plant Biotechnology, 131 hours - teaching practice with students from the specialty Plant protection in the discipline "Beekeeping" and production practice with students from Plant Protection at the Agricultural University - Plovdiv. He successfully supervised the preparation and defending of degrees for two graduates from the specialty "Ecology and Environmental Protection" from the Agricultural University - Plovdiv. He was chosen as the head of the Master's course Plant Protection - full-time study for students from the "Plant Breeding" department at the Agricultural University - Plovdiv.

In 2022, he participated in the preparation of new curricula in entomology and phytopathology for training students in the specialty Agronomy - Essential oil crops at the Thracian University - Stara Zagora.

In order to establish contacts with colleagues from various foreign universities and gain practical experience in conducting scientific experiments in a laboratory environment during the period 2015-2021, he had 2 short-term visits abroad under the "Erasmus +" Program - one in 2015 at Aristotle University in Thessaloniki, Greece and one in 2021 at the Institute of Animal Husbandry in Skopje, North Macedonia.

Expert activity

Ch. assistant Zheko Radev, PhD actively participates in scientific and applied developments as a member of working groups and committees. Participates in the development of *"Modern technologies for cultivation and protection of Bulgarian tobacco, in accordance with commercial requirements"* at the Institute of Tobacco and Tobacco Products - Markovo as well as being a member of the working committee on the *identification of the areas planted with oilseeds existing at the time of the entry into force of the Oil-bearing Rose Law rose in Bulgaria*.

Since 2010, he has been repeatedly invited as a guest lecturer at various beekeeping workshops organized by the Bulgarian beekeepers' union, where he given lectures on various topics related to practical beekeeping. The candidate has exceptional popularity and respect not only among the beekeeping community in the country, but also abroad, establishing constant connections with beekeepers from Greece.

VI. Critical notes, questions and recommendations to the candidate

I have no critical remarks and questions for the candidate, but I want to make the following recommendations.

1. To make an effort in the future to summarize all his research, related to the use of ecological methods and approaches for the control of enemies of tobacco and other agricultural crops, the conservation of entomophages and pollinating insects in a common monographic work.
2. To try to train young scientific personnel to continue his work in the future.

Conclusion

Based on the analysis of the research, applied and teaching activities of Ch. assistant Zheko Radev, PhD, I believe that the candidate meets the requirements of The Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for the terms and conditions for holding academic positions in the SSA.

This gives me the reason to positively evaluate the overall activity of the candidate and to propose Ch. assistant Zheko Radev, PhD to be appointed to the academic position "associate professor" in the field of higher education 6. Agricultural sciences and veterinary medicine, professional direction 6.2 Plant protection, Scientific specialty "Entomology".

Date 28.12.2023
Shumen

PREPARED THE OPINION:

(Prof. V. A. ~~And~~audov, PhD)